

PRAWO PODATKOWE
DLA KAŻDEGO

LEONARD ETEL

PRAWO PODATKOWE
DLA KAŻDEGO

Temida2

Białystok 2022

© Copyright by Temida 2
Białystok 2022

Redaktor Naukowy Wydawnictwa Temida 2: Dariusz Kijowski

Rada Naukowa Wydawnictwa Temida 2:

Przewodniczącą Rady Naukowej Wydawnictwa Temida 2: Rafał Dowgier

Członkowie z Uniwersytetu w Białymstoku: Stanisław Bożyk, Leonard Etel, Ewa M. Guzik-Makaruk, Adam Jamróz, Dariusz Kijowski, Cezary Kulesza, Agnieszka Malarewicz-Jakubów, Piotr Niczyporuk, Maciej Perkowski, Mariusz Popławski, Emil W. Pływaczewski, Marzanna Poniatowicz, Stanisław Prutis, Walerian Sanetra, Joanna Sieńczyło-Chlabicz, Ryszard Skarzyński, Halina Świączkowska, Mieczysława Zdanowicz

Członkowie z Polski: Adrian Chabowski (Uniwersytet Medyczny w Białymstoku), Katarzyna Dudka (UMCS w Lublinie), Sabina Grabowska (Uniwersytet Rzeszowski), Edward Gniewek (Uniwersytet Wrocławski), Adam Górski (Uniwersytet Jagielloński), Bogumił Pahl (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie), Lech Paprzycki (Sąd Najwyższy), Piotr Stanisławiszyn (Uniwersytet Opolski), Maria Zabłocka (Uniwersytet Warszawski), Mariusz Załucki (Krakowska Akademia Frycza Modrzewskiego, członek Komitetu Nauk Prawnych PAN)

Członkowie zagraniczni: Lidia Abramczyk (Państwowy Uniwersytet im. Janki Kupały w Grodnie, Białoruś), Vladimir Babčak (Uniwersytet w Koszycach, Słowacja), Renata Almeida da Costa (Uniwersytet La Salle, Brazylia), Maria Pia Baccari (Libera Università degli Studi Maria Ss. Assunta di Roma, Włochy), Chris Eskridge (Uniwersytet w Nebrasce, USA), José Luis Iriarte Ángel (Uniwersytet Navarra, Hiszpania), Bernhard Kitoos (Uniwersytet w Rennes, Francja), Martin Krygier (Uniwersytet w Nowej Południowej Walii, Australia), Petr Mrkyvka (Uniwersytet Masaryka, Czechy), Marcel Alexander Niggli (Uniwersytet we Fryburgu, Szwajcaria), Sławomir Redo (Uniwersytet Wiedeński, Austria), Bernd Schünemann (Uniwersytet w Monachium, Niemcy), Sebastiano Taffaro (Uniwersytet w Bari, Włochy), Wiktor Trinczuk (Kijowski Narodowy Handlowo-Ekonomiczny Uniwersytet, Ukraina)

Żadna część tej pracy nie może być powielana i rozpowszechniana w jakiegokolwiek formie i w jakikolwiek sposób (elektroniczny, mechaniczny), włącznie z fotokopiowaniem – bez pisemnej zgody wydawcy.

ISBN 978-83-67169-09-7

Recenzenci: Jan Gluchowski

Opracowanie graficzne i typograficzne: Jerzy Banasiuk

Projekt okładki: Jerzy Banasiuk

Redakcja techniczna: Jerzy Banasiuk

Korekta: Bogumiła Mancewicz

Wydawca: Temida 2, przy współpracy Wydziału Prawa
Uniwersytetu w Białymstoku

Spis treści

Wstęp.....	13
------------	----

I.

PRAWO PODATKOWE W PIGUŁCE

1. Jak uzyskiwać wiarygodną i bezpieczną informację podatkową.....	17
1.1. Lektura ustawy podatkowej.....	17
1.2. Pracownik organu podatkowego (najlepiej koleżanka z urzędu skarbowego)	18
1.3. Internet – tam jest wszystko o podatkach	20
1.4. Literatura fachowa dla fachowców.....	21
1.5. Orzeczenia sądowe – dwa różne w takiej samej sprawie	21
1.6. Interpretacje ogólne Ministra Finansów – dlaczego ich jest tak mało?	23
1.7. Objasnienia podatkowe	24
1.8. Interpretacje indywidualne – dlaczego ich jest tak duzo?	25
1.9. Pisma Ministra Finansów i Krajowej Administracji Skarbowej.....	29
1.10. Ostrzezenia podatkowe Ministra Finansów.....	29
1.11. Telefon lub mail do konsultanta Krajowej Informacji Skarbowej i wszystko wiem.....	29
1.12. Portal Podatkowy	31
1.13. Elektroniczny Urząd Skarbowy (e-Urząd Skarbowy)	32
1.14. Twój e-PIT	34
1.15. Opinia fachowca, czyli doradcy podatkowego	35
1.16. Ekspertyza prawna i opinia biegłego	35
1.17. Wiąząca Informacja Stawkowa w VAT (WIS) i Wiąząca Informacja Akcyzowa (WIA)	36
1.18. Opinia zabezpieczająca przed klauzulą przeciwko unikaniu opodatkowania	37
1.19. Odpłatne programy prawnicze	38

2. Przepisy podatkowe – spis treści – co gdzie jest?.....	38
2.1. Źródła polskiego prawa podatkowego	38
2.2. Ogólne prawo podatkowe – Ordynacja podatkowa – kodeks podatkowy.....	41
2.3. Ustawa o Krajowej Administracji Skarbowej.....	47
2.4. Szczegółowe prawo podatkowe	48
2.4.1. Jakie podatki obowiązują w Polsce?	48
2.4.2. Podatek od towarów i usług (VAT)	50
2.4.3. Podatek akcyzowy.....	58
2.4.4. Ogólne zasady opodatkowanie dochodu.....	62
2.4.5. Podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT)	63
2.4.6. Podatek dochodowy od osób prawnych (CIT).....	70
2.4.7. Uprozczone formy opłacania podatku dochodowego.....	75
2.4.8. Podatek tonażowy.....	78
2.4.9. Podatek przedsiębiorcy okrętowego	79
2.4.10. Podatek od gier	80
2.4.11. Podatek od wydobycia niektórych kopalin.....	81
2.4.12. Podatek od niektórych instytucji finansowych.....	82
2.4.13. Podatek od sprzedaży detalicznej	83
2.4.14. Podatki samorządowe.....	84
2.4.15. Podatek od nieruchomości	84
2.4.16. Podatek od środków transportowych.....	87
2.4.17. Opłata od posiadania psów.....	88
2.4.18. Opłata targowa.....	88
2.4.19. Opłata miejscowa i uzdrowiskowa	89
2.4.20. Opłata reklamowa.....	90
2.4.21. Podatek rolny	90
2.4.22. Podatek leśny	96
2.4.23. Podatek od spadków i darowizn	98
2.4.24. Podatek od czynności cywilnoprawnych	104
3. Słowniczek podatkowy – wersja mocno skrócona.....	108
3.1. Terminologia podatkowa – nic nie rozumiem	108
3.2. Organy podatkowe	108

3.3. Podatnik.....	110
3.4. Numer identyfikacji podatkowej.....	110
3.5. Obowiązek podatkowy.....	111
3.6. Zobowiązanie podatkowe.....	112
3.7. Zobowiązania podatkowe powstające z mocy prawa.....	112
3.8. Zobowiązania podatkowe powstające po doręczeniu decyzji organu podatkowego.....	114
3.9. Podstawa opodatkowania.....	115
3.10. Podatek.....	115
3.11. Zaliczka i rata podatkowa.....	116
3.12. Wygasanie zobowiązań podatkowych.....	117
3.13. Zaokrąglanie kwot podatków.....	118
3.14. Indywidualny rachunek podatkowy (mikrorachunek).....	118
3.15. Płatnik i inkasent.....	118
3.16. Termin płatności podatku.....	119
3.17. Zaległość podatkowa.....	120
3.18. Ulgi, zwolnienia i wyłączenia podatkowe.....	122
3.19. Ulgi w zapłacie zobowiązań podatkowych.....	124
3.20. Opłata prolongacyjna.....	125
3.21. Przedawnienie.....	125
3.22. Nadpłata podatku.....	126
3.23. Zwrot podatku.....	126
3.24. Odpowiedzialność za podatki.....	127
3.25. Odpowiedzialność solidarna.....	127
3.26. Odpowiedzialność podatnika.....	127
3.27. Odpowiedzialność małżonka podatnika.....	128
3.28. Odpowiedzialność płatnika.....	129
3.29. Odpowiedzialność inkasenta.....	129
3.30. Odpowiedzialność następców prawnych i podmiotów przekształconych.....	130
3.31. Odpowiedzialność osób trzecich.....	130
3.32. Rachunek, faktura, paragon.....	132

II.

PODATNICY

1. Opodatkowanie pracownika na umowie o pracę.....	135
2. Opodatkowanie przedsiębiorcy	138
3. Opodatkowanie rolnika nie tylko z tytułu sprzedaży produktów rolnych.....	143
3.1. Opodatkowanie rolnika podatkiem VAT	143
3.2. Opodatkowanie dochodów rolników z działalności rolniczej	144
3.3. Działy specjalne produkcji rolnej	148
3.4. Opodatkowanie dochodów ze sprzedaży wytworzonych przez rolnika sera, kielbas, dżemów, soków i innych tego typu wyrobów	149
3.5. Dochody rolników z innych źródeł	150
3.6. Opodatkowanie podatkiem dochodowym sprzedaży gruntu rolnego	151
3.7. Opodatkowanie gruntów gospodarstwa rolnego i lasów	151
3.8. Podatek od budynków i budowli rolników.....	151
3.9. Opodatkowanie użytków rolnych wdzierżawionych od rolnika pod budowę wieży telefonii komórkowej	153
3.10. Zwrot podatku akcyzowego dla rolnika	153
3.11. Opodatkowanie środków transportowych rolników.....	156
3.12. Zwolnienie nabycia gospodarstwa rolnego od podatku od spadków i darowizn	157
3.13. Opodatkowanie posiadania przez rolników psów w gospodarstwach rolnych.....	157
4. Opodatkowanie twórców i artystów	158
5. Opodatkowanie nauczyciela akademickiego.....	169
6. Opodatkowanie sportowców	172
7. Opodatkowanie studentów	175
8. Opodatkowanie rentiera (dochody z odsetek z lokat)	177
9. Opodatkowanie kupującego i sprzedającego nieruchomości.....	178

10. Opodatkowanie sprzedającego i kupującego rzeczy ruchome, czyli czy trzeba zapłacić podatek od sprzedaży starego roweru?	191
11. Opodatkowanie wynajmującego	193
12. Opodatkowanie emeryta i rencisty	195
13. Opodatkowanie małżonków i osób samotnie wychowujących dzieci	197
14. Opodatkowanie dzieci	199
15. Opodatkowanie młodych podatników	201
16. Opodatkowanie bezrobotnego	218
17. Opodatkowanie duchownych	219
18. Opodatkowanie prowadzącego wczasy pod gruszą	219
19. Opodatkowanie prostytutki i złodzieja	221
20. Opodatkowanie właściciela domku z ogródkiem	223
21. Opodatkowanie sprzedającego na targowisku (rynczku)	224
22. Opodatkowanie turysty i kuracjusza, czyli podatek od (lokalnego?) powietrza	226
23. Opodatkowanie rezydenta, czyli Polaka zarabiającego za granicą	227

III.

LEGALNE ZMNIEJSZENIE PODATKU – CZYLI NAJWAŻNIEJSZE (CHYBA) ODLICZENIA OD DOCHODU I OD PODATKU

1. Czym się różni odliczenie od dochodu od odliczenia od podatku?	241
2. Odliczenia od dochodu	242
2.1. Składki na ubezpieczenia społeczne	242
2.2. Odliczenia darowizn	243
2.3. Odliczenie wydatków rehabilitacyjnych, w tym słynna ulga na leki	245
2.4. Ulga termoizolacyjna	248
2.5. Odliczenie wydatków badawczo-rozwojowych (B+R) i na działalność innowacyjną	262

2.6. Odliczenie wydatków na Internet.....	263
2.7. Odliczenia składek na IKZE.....	264
2.8. Ulga na złe długi.....	264
2.9. Ulga na pałacyk.....	265
3. Odliczenia od podatku.....	265
3.1. Odliczenie 1,5% podatku.....	265
3.2. Odliczenie od podatku na dzieci.....	266
3.3. Ulga abolicyjna.....	268

IV.

SKUTKI PODATKOWE NAJPOPULARNIEJSZYCH ZDARZEŃ I UMÓW

1. Śmierć a podatki.....	279
2. Przedsiębiorstwo w spadku.....	281
3. Dochody nienazwane też są opodatkowane.....	282
4. Dochody nieujawnione, czyli o opodatkowaniu wydatków jako dochodów.....	283
5. Opodatkowanie dochodów ze sprzedaży walut przez osobę nieprowadzącą działalności gospodarczej.....	285
6. Opodatkowanie kryptowalut.....	286
7. Domowy bimber, wino, piwo.....	287
8. Małe paczki z Chin – kto płaci podatek?.....	288
9. Czy niezarejestrowany podatnik musi płacić podatki?.....	289
10. Kupno samochodu za granicą.....	290
11. Kupno-sprzedaż na Allegro.....	291
12. Pies, kot, koń – PCC, PIT i VAT.....	292
13. Pożyczka.....	294
14. Otrzymanie gadżetów reklamowych (zepsuty parasol z logo).....	295
15. Spadki i darowizny – zwolnienia.....	296
16. Sprzedaż działki a VAT.....	300
17. Umowa zlecenia i o dzieło – różnice „podatkowe”.....	302
18. Użyczenie (za darmo) samochodu lub mieszkania.....	305

19. Wódka i papierosy w bagażu osobistym	306
20. Wygrane w totolotka i nie tylko.....	307
21. Zamiana rzeczy	308
22. Zasiedzenie nieruchomości.....	311
23. Znalezienie skarbu	312
24. Zniesienie współwłasności nieruchomości	313
25. Zwrot VAT podróżnym	314
26. Samochód służbowy w domu i prywatny w firmie.....	315

V.

PROCEDURY REALIZACJI ZOBOWIĄZAŃ PODATKOWYCH – OD DECYZJI
WÓJTA DO WYROKU NACZELNEGO SĄDU ADMINISTRACYJNEGO

1. Czynności sprawdzające, postępowanie podatkowe a inne procedury podatkowe.....	317
2. Kontrola podatkowa.....	322
3. Kontrola celno-skarbowa	324
4. Tryb ubiegania się o ulgę w zapłacie podatku.....	326
4.1. Katalog ulg w spłacie	326
4.2. Do kogo kierować wnioski w sprawie ulgi w spłacie.....	329
4.3. Odroczenie terminu płatności podatku albo zaległości podatkowej.....	329
4.4. Rozłożenia na raty.....	330
4.5. Opłata prolongacyjna od odroczonego lub rozłożonego na raty podatku lub zaległości	331
4.6. Umorzenie zaległości podatkowej wraz z odsetkami	332
4.7. Zwolnienie płatnika z obowiązku pobrania podatku (zaliczki) na wniosek podatnika	333
4.8. Odraczanie innych terminów prawa podatkowego (np. do złożenia zeznania PIT)	333
4.9. Przywracanie terminów w postępowaniu podatkowym	334
5. Jak odzyskać nadpłacony podatek?.....	335
6. Przez ile lat mogą ścigać za niezapłacone podatki, czyli kiedy następuje ich przedawnienie?	338

7. Pełnomocnictwo podatkowe.....	341
7.1. Kto może być pełnomocnikiem podatnika?.....	341
7.2. Pełnomocnictwo ogólne.....	341
7.3. Pełnomocnictwo szczególne.....	342
7.4. Pełnomocnictwo do doręczeń w sprawach podatkowych.....	342
7.5. Pełnomocnictwo do podpisywania deklaracji.....	343
7.6. Tymczasowy pełnomocnik szczególny i kurator	344
8. Przepychanki z organem podatkowym.....	345
8.1. Jak można skasować niekorzystne orzeczenie organu podatkowego?.....	345
8.2. Odwołanie od decyzji.....	345
8.3. Zażalenie od postanowień.....	347
8.4. Nadzwyczajne środki odwoławcze	347
9. Skarga do sądu administracyjnego	350
10. Skarga na wrednego pracownika organu podatkowego.....	353
11. Odpowiedzialność odszkodowawcza fiskusa.....	354
12. Odpowiedzialność urzędnika skarbowego za wydanie błędnej decyzji podatkowej	354
13. 25 lat więzienia za podatki	355
14. Egzekucja podatnika.....	359